

RAAD VAN BEHEER

HOUDEN VAN HONDEN

MODULE 9 RASHERKENNING, ALGEMEEN

Module 9, Rasherkenning voortgezette kynologische kennis.	Eindtermen	Geschatte uren
2. Kandidaat heeft een degelijke kennis van hondenrassen.	Algemeen op de Nederlandse tentoonstellingen voorkomende rassen, zoals vastgelegd in een lijst van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied.	10 uur
K. kent en herkent de meest voorkomende hondenrassen in Nederland.	FCI indeling rasgroepen Hondenrassen (lijst Raad van Beheer).	
K. kent het gebruiksdoel waartoe bovengenoemde hondenrassen zijn gefokt.	Oorspronkelijk gebruiksdoel (zoals omschreven in de betreffende FCI rasstandaarden).	
K. kent de gebruikelijke en gebruikte terminologie binnen de kynologie.	Terminologie (lijst Raad van Beheer).	

INHOUD

INLEIDING		3
FCI RASGROEPEN		3
DEFINITIE VAN EEN RAS		4
FCI GROEP 1	: HERDERSHONDEN & VEEDRIJVERS, M.U.V. DE ZWITSERSE SENNENHONDEN	5 T/M 9
FCI GROEP 2	: PINSCHERS EN SCHNAUZERS, MOLOSSERS EN ZWITSERSE SENNENHONDEN	9 T/M 13
FCI GROEP 3	: TERRIERS	14 T/M 18
FCI GROEP 4	: DASHONDEN	18 T/M 20
FCI GROEP 5	: SPITSEN EN OERTYPES	20 T/M 26
FCI GROEP 6	: LOPENDE HONDEN, ZWEETHONDEN EN VERWANTE RASSEN	27 T/M 30
FCI GROEP 7	: VOORSTAANDE HONDEN	30 T/M 32
FCI GROEP 8	: RETRIEVERS EN WATERHONDEN	32 T/M 35
FCI GROEP 9	: GEZELSCHAPSHONDEN	36 T/M 43
FCI GROEP 10	: WINDHONDEN	43 T/M 46

INLEIDING

RASSEN WORDEN BINNEN DE KYNOLOGIE IN GROEPEN INGEDEELD.

Nu is dat in ieder land niet hetzelfde. Ieder land of landengroep hanteert zijn eigen normen om rassen bij elkaar onder te brengen in een groep.

Nederland is aangesloten bij de **Fédération Cynologique Internationale (FCI)** en daarom is Nederland dan ook gehouden de indeling van de FCI te hanteren. Deze indeling is heel anders dan die van de Engelse Kennelclub of van de Amerikaanse Kennelclub.

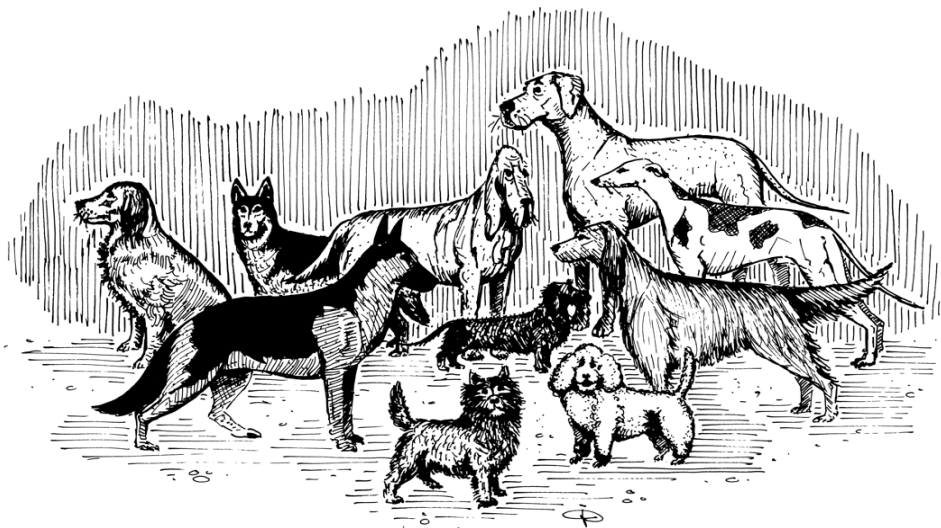
FCI RASGROEPEN

DE FCI HANTEERT 10 RASGROEPEN, die onderverdeeld zijn in secties.

Redenen waarom een kennelclub (in ons land is dit dus de Raad van Beheer op Kynologisch gebied in Nederland) een bepaalde indeling hanteert en een andere kennelclub een andere zijn onbekend. Maar men gaat bij de samenvoeging van rassen tot een groep, er van uit dat de rassen die men in één rasgroep plaatst één of meer eigenschappen gemeen hebben.

Dat kunnen eigenschappen zijn die berusten op het werk maar ook op uiterlijke kenmerken. Deze eigenschappen moeten dan ook – evenals de kenmerken van rassen – berusten op erfelijke factoren.

Soms is de reden waarom een bepaald ras in een bepaalde groep is ingedeeld onduidelijk en soms zelfs onlogisch.

DEFINITIE VAN EEN RAS

EEN RAS IS EEN GROEP INDIVIDUEN die zo is samengesteld dat de groep een eigen, gemiddelde erfelijke samenstelling bewaart.

Een ras kan variëteiten hebben.

Een variëteit is een onderlinge afwijking binnen een ras.

Een variëteit kan bijvoorbeeld een verschillende kleurslag, grootte en/of haarstructuur zijn.

Zodra variëteiten van een ras niet meer onderling gekruist worden, dan wordt deze variëteit een ras.

Voorbeelden van rassen die verschillende variëteiten kennen en een apart ras zijn geworden:

De Hollandse Herder kent verschillende vachtstructuren.

De Belgische Herdershonden kennen verschillen in vachtstructuur en in vacht kleur.

De Teckels kennen verschillen in grootte en vachtstructuur.

De Epagneul Nain Continental kent twee variëteiten die onderling verschillen in oordracht.

Na de domesticatie van de wolf werd de hond vooral ingezet als jacht- en waakhond.

Maar bepaalde volkeren zagen ze ook als bewaker tegen boze geesten of gebruikten ze als offerdier, zoals de Mexicaanse Naakthond of de Chihuahua. Handelsbetrekkingen hebben een grote rol gespeeld bij de migratie van plaatselijke type honden en vermenging hiervan. Hierdoor ontstonden nieuwe typen/rassen.

Rassen ontstaan als gevolg van bewust en langdurig selecteren bij het fokken.

In vroeger tijden fokte men vooral op werkgeschiktheid.

Maar de laatste 150 jaar is de fokkerij vooral gericht op het uiterlijk.

In de laatste decennia van de 19^e eeuw begonnen de hondensport en de hondenshows zich te ontwikkelen.

Op oude foto's zijn hedendaagse hondenrassen vaak goed te herkennen. Maar alle rassen zijn vroeg of laat onderhevig aan veranderingen, ingegeven door de tijdgeest.

FCI GROEP 1- HERDERSHONDEN & VEEDRIJVERS

Bij het woord herdershond zien de meeste mensen direct de Duitse Herder voor zich. Niet verwonderlijk, want dat is één van de meest bekende honden ter wereld. Maar er zijn nog veel meer herdershonden. Vaak met datzelfde, enigszins wolfachtige uiterlijk, maar ook met heel andere karakteristieken. Over het algemeen is een herdershond een middelgrote, goed gespierde hond die zich soepel en onvermoeibaar kan voortbewegen. Onder de soms zware vacht zit vaak een verrassend licht gebouwde hond. Een herdershond is altijd alert en werkzaam. Men gebruikt de term herdershond als overkoepelend begrip voor alle rassen van honden die van oudsher een of andere taak bij het vee vervulden.

DE GROEP HERDERSHONDEN KAN QUA OORSPRONKELIJK GEBRUIK ONDERVERDEELD WORDEN IN:

- **BESCHERMENDE HONDEN, OOK WEL BERGHONDEN GENOEMD**
- **SCHEPERSHONDEN, OOK HOEDERS GENOEMD**
- **VEEDRIJVERS**
- **“HEELERS”**
- **ERFHONDEN**

De beschermende honden zijn de grote berghonden zoals de Kuvasz of de Tatra. Hun witte kleur was bedoeld om ze te onderscheiden van mogelijke roofdieren.

Over het algemeen zijn dit grote honden, die een zelfstandig karakter hebben, want het is hun taak om zelfstandig de kudde te beschermen en te verdedigen tegen roofdieren, zoals de beer en de wolf, maar ook tegen menselijke vijanden, zoals veedieven.

De schepershonden zijn de ordebewakers bij de kuddes. Ze zijn kleiner en sneller dan de berghonden. Hun taak bestaat uit het hoeden van de kuddes en het begeleiden van de kudde van de ene graasplek naar de andere, waarbij ze ervoor waken dat er geen dieren afdwalen of achterblijven. Herdershonden die van oorsprong met schapen werken, zijn in het algemeen zacht van karakter.

De veedrijvers zijn forse, robuuste en in karakter hardere honden dan de schepershonden.

Ze waren de honden van slagers of veehandelaren. Deze hadden grote en sterke honden nodig om de kudde te begeleiden naar veemarkten. Bovendien hadden deze handelaren vaak ook veel geld bij zich.

De “heelers”, zoals de Corgi’s, zijn laagbenig en worden ook gebruikt als erfhond. Hun oorspronkelijk taak was het opdrijven van koeien, die nog wel eens onwillig waren.

Deze “heelers” beten de koeien in de hakken om ze aan te sporen en als de koeien dan naar achteren traptten om hun plaaggeest te verdrijven, traptten ze over de heeler heen.

De erfhonden zijn vrij op het erf loslopende honden die de boer werk uit handen nemen bij het verplaatsen van en orde houden onder de dieren, maar ook het bewaken van het erf.

FCI GROEP 1- HERDERSHONDEN & VEEDRIJVERS SECTIE 1: SCHAPENHOEDERS & HERDERSHONDEN-1

Australian Shepherd	Schapenhoeder & -drijver
Bearded Collie	Schapenhoeder
Beauceron	Herdershond & bewaker kudde
Belgische Herdershond, alle variëteiten	Hoeder
Border Collie	Schapendrijver
Briard	Herdershond
Duitse Herdershond	Allround herdershond
Hollandse Herdershond, alle variëteiten	Hoeder
Komondor	Bewaking & verdediging van de kudden
Kuvasz	Bewaking & verdediging van de kudden + hof en haard
Old English Sheepdog	Veedrijver
Picardische Herdershond	Waak- en herdershond
Polski Owczarek Nizinny	Schapenhoeder

SECTIE 1: SCHAPENHOEDERS & HERDERSHONDEN-2

Puli, alle variëteiten	Herdershond
Pumi	Veedrijver groot vee en schapen + ongedierteverdelger
Pyreneese Herdershond, alle variëteiten	Herdershond
Saarlooswolfhond	Allround gebruikshond
Hollandse Schapendoes	Schapenhoeder
Schipperke	Waakhond, verdelger van ongedierte
Schotse Herdershond, alle variëteiten	Hoeder en drijver van schapen en vee
Shetland Sheepdog	Schapenhoeder
Tatrahond	Bewaking en verdediging van de kudden
Tsjechoslowaakse Wolfhond	Allround gebruikshond voornamelijk bewaking
Welsh Corgi Cardigan	Heeler
Welsh Corgi Pembroke	Heeler
Zwitserse Witte Herder	Allround herdershond

SECTIE 2: VEEDRIJVERS

Australian Cattle Dog	Veedrijver
Bouvier des Flandres	Veedrijver

FCI GROEP 2-SECTIE 1 PINSCHERS EN SCHNAUZERS, MOLOSSERS EN ZWITSERSE SENNENHONDEN

SECTIE 1: Deze rassen, die (zo lijkt het) weinig met elkaar te maken hebben, zijn bij elkaar in één rasgroep opgenomen, omdat ze allemaal een (be)wakende functie hebben.

De Pinschers en Schnauzers zijn opgenomen in een aparte sectie, evenals de Molossers en de Zwitserse Sennenhonden.

Het verschil tussen de Pinschers en de Schnauzers is in hoofdzaak de beharing.

Vroeger waren het ruwharige en gladharige Pinschers maar later kregen de gladharige honden de naam Pinscher en de ruwharige de naam Schnauzer (naar zijn sterk behaarde voorsnuit). Een uitzondering hierop is de kleine Affenpinscher.

De Hollandse Smoushond valt ook onder FCI groep 2-sectie 1

De oorsprong van deze honden ligt in West- en Midden-Europa. Ze werden speciaal gebruikt voor het verdelgen van ratten en muizen met name in de stallen, maar ze waren ook heel geschikt als waakhond.

Ook de **Hollandse Smoushond** vinden we in deze groep. “Smous” is een oud-Nederlandse aanduiding voor een hond met een ruwharige vacht die de stallen en het erf vrij hield van ongedierte. Later is daar ook de Zwarte Russische Terrier aan toe gevoegd.

De naam terrier is verkeerd gekozen want het was en is bij uitstek een bewaker.

FCI GROEP 2- PINSCHERS EN SCHNAUZERS, MOLOSSERS EN ZWITSERSE SENNENHONDEN

SECTIE: 1: PINSCHERS & SCHNAUZERS

Dobermann	Waak- en politiehond
Dwergpinscher	Rattenvanger en stalhond
Pinscher (Duitse)	Rattenvanger en stalhond
Dwergschnauzer, alle variëteiten	Rattenvanger en stalhond
Middenslag Schnauzer, alle variëteiten	Rattenvanger en stalhond
Riesenschnauzer, alle variëteiten	Veedrijver
Hollandse Smoushond	Rattenvanger en stalhond
Zwarte Russische Terrier	Waak- en politiehond, grensbewaker

FCI GROEP 2- SECTIE 2 PINSCHERS EN SCHNAUZERS, MOLOSSERS EN ZWITSERSE SENNENHONDEN

SECTIE 2: tot de Molossers behoren alle grotere dogachtige rassen. De Molossers worden gekenmerkt door een zwaar beendergestel, brede schedel en relatief korte snuit.

De oorsprong van deze rassen ligt meestal bij het werk als vecht- en bewakingshonden. De Molossers worden geacht af te stammen van de Tibetaanse Mastiff. Deze groep is onderverdeeld in **2 subsecties**:

SUBSECTIE 1: vooral waak- en verdedigingshonden- **Molossers**

SUBSECTIE 2: dit zijn meer de beschermers van het vee- **Berghonden**

SUBSECTIE 3: de Zwitserse Sennenhonden en veedrijvers

FCI GROEP 2- PINSCHERS EN SCHNAUZERS, MOLOSSERS EN ZWITSERSE SENNENHONDEN

SECTIE: 2.1: MOLOSSERS

Bordeaux Dog	Vecht- en waakhond; ook drijfhond bij jacht op beren
Boxer	Vechthond (bullenbijter)
Bullmastiff	Waak- en verdedigingshond
Cane Corso	Waak- en verdedigingshond & veedrijver bewaker huis, hof en vee
Duitse Dog, alle variëteiten	Jacht op groot wild, waakhond
Engelse Bulldog	Vechthond (bullenbijter)
Mastiff	Waak- en verdedigingshond
Mastino Napoletano	Waak- en verdedigingshond, vechthond
Rottweiler	Veedrijver, waak- en verdedigingshond
Shar Pei	Jacht- en waakhond

SECTIE 2.2: BERGHONDEN

Hoewel deze rassen bij de rasgroepindeling onder de Molossers vallen en vaak tot de Dogachtigen gerekend worden zijn het beslist geen Brachycephalen.

Enkele rassen zijn wel iets zwaarder gebouwd dan gemiddeld, maar de meeste honden in deze sectie zijn normaal gebouwd.

De term Molosser valt in deze sectie af te lezen als groot, indrukwekkend, wat goed past bij de oorspronkelijke functie van bewaker van vee en/of erf.

Sommige rassen in deze sectie worden nog steeds voor de bewaking van kuddes gebruikt en zijn terughoudend en soms zelfs fel, terwijl andere rassen juist dicht bij hun familieleven en bekend staan als uitgesproken mensen- en kindervrienden.

FCI GROEP 2- PINSCHERS EN SCHNAUZERS, MOLOSSERS EN ZWITSERSE SENNENHONDEN

SECTIE: 2.2: BERGHONDEN

Anatolische Herdershond	Bewaking en verdediging van de kudde
Hovawart	Bewaker huis, hof en vee
Landseer ECT	Trek- en lastdier, waterwerk
Leonberger	Waak- en familiehond
Newfoundlander	Trek- en lastdier, waterwerk
Pyrenese Berghond	Bewaking en verdediging van de kudde
Sint Bernhard, alle variëteiten	Reddings-, trek- en waakhond
Tibetaanse Mastiff	Bewaking en verdediging van de kudde

SECTIE 3: DE ZWITSERSE SENNENHONDEN werden in diverse gebieden van Zwitserland al eeuwen zuiver gefokt. Ze worden ook Zwitserse Veedrijvershonden genoemd en danken hun naam aan het kanton waar ze oorspronkelijk vandaan kwamen. Naast deze drijverstaak hadden ze ook een bewakende functie voor huis en hof. De groep kent vier verschillende variëteiten welke allemaal vallen onder sectie 3: **Zwitserse Sennenhonden & Veedrijvers**.

FCI GROEP 2- PINSCHERS EN SCHNAUZERS, MOLOSSERS EN ZWITSERSE SENNENHONDEN

SECTIE: 3: ZWITSERSE SENNENHONDEN EN VEEDRIJVERS

Appenzeller Sennenhond	Veedrijver en hofhond
Berner Sennenhond	Veedrijver en hofhond
Entlebucher Sennenhond	Veedrijver en hofhond
Grote Zwitserse Sennenhond	Veedrijver en hofhond

FCI GROEP 3-TERRIERS

Het woord terrier is afgeleid van het Latijnse woord terra, terra is een ander woord voor aarde. Niet zo gek, als men bedenkt waar de terriers oorspronkelijk voor werden gebruikt: het ondergronds en bovengronds jagen.

Terriers kan men onderverdelen naar streek, maat, functie en herkomst. De honden waren vaak 'specialisten' in de verdelging van klein schadelijk roofwild, zoals vossen en dassen en knaagdieren, zoals ratten, muizen en bunzings. Hun schrandere, moedige en pittige temperament maakte hen tot honden die bij uitstek geschikt waren voor dit werk.

Binnen de rasgroep Terriers vallen ongeveer 30 erkende rassen, die zijn verdeeld in vier secties:

SECTIE 1- De grote en middelgrote terriers

Dit waren meestal honden die meeliepen met de jagers te paard en de Foxhounds of Brakken tijdens de jacht op vossen.

SECTIE 2- De kleine terriers

Deze werden van oorsprong gebruikt voor de jacht onder de grond

SECTIE 3- Terriers van het bulltype

Dit zijn van oorsprong vechthonden geweest en zijn ontstaan uit kruisingen van bulldoggen met terriërs. Zij kenmerken zich door een zware spierontwikkeling, zwaar bone en zijn kortharig.

SECTIE 4- Terriers van het toytype

Oorspronkelijk gebruikt als rattenvangers maar inmiddels neigend naar toyrassen.

Terriers variëren niet alleen in uiterlijk, maar ook in grootte (ongeveer 21 tot ongeveer 60 cm). Soms is in hun naam de streek van herkomst terug te vinden. De meeste terrierrassen hebben hun wortels in Engeland en Ierland. Terriers uit andere streken, zoals bijvoorbeeld de Cesky Terrier, zijn ontstaan uit geïmporteerde rassen uit Engeland. De meeste terriers zijn zo gebouwd dat ze onder de grond hun ellebogen binnen de borstlijn van het lichaam kunnen trekken. Over het algemeen zijn het sterke en beweeglijke honden, die in een gezin uitstekend op hun plaats zijn.

FCI GROEP 3- TERRIERS

SECTIE: 1- GROTE EN MIDDELGROTE TERRIERS

Airedale Terrier	Jacht op otters
Bedlington Terrier	Verdelger van ongedierte en stropershond
Border Terrier	Jacht op vos en das
Foxterrier, alle variëteiten	Jacht op vos
Ierse Terrier	Waakhond, verdelger ongedierte, jachthond
Irish Glen of Imaal Terrier	Waakhond, verdelger ongedierte, jacht op vos en das
Irish Softcoated Wheaten Terrier	Waakhond, verdelger ongedierte, jachthond
Jack Russell Terrier	Jacht op vos en verdelger van ongedierte
Kerry Blue Terrier	Waakhond en verdelger van ongedierte
Lakeland Terrier	Jacht op vos
Parson Russell Terrier	Jacht op vos, das en verdelger van ongedierte
Welsh Terrier	Jacht op vos, marter, das en ander ongedierte

FCI GROEP 3- TERRIERS

SECTIE: 2- KLEINE TERRIERS

Cairn Terrier	Jacht op klein schadelijk roofwild in de rotsspleten
Cesky Terrier	Jacht onder en boven de grond
Dandie Dinmont Terrier	Jacht op klein schadelijk roofwild
Norfolk Terrier	Verdelger van ongedierte
Norwich Terrier	Verdelger van ongedierte
Schotse Terrier	Jacht op klein schadelijk roofwild
Skye Terrier	Jacht op klein schadelijk roofwild
West Highland White Terrier	Jacht op klein schadelijk roofwild

FCI GROEP 3- TERRIERS

SECTIE: 3- TERRIERS VAN HET BULLTYPE

American Staffordshire Terrier	Vecht- en waakhond
Bull Terrier	Vechthond
Miniatuur Bull Terrier	Vechthond
Staffordshire Bull Terrier	Vechthond

FCI GROEP 3- TERRIERS

SECTIE: 4- TERRIERS VAN HET TOYTYPE

Yorkshire Terrier

Verdelger van ongedierte

FCI GROEP 4: DASHONDEN

Dashonden vertonen een achondroplastische dwerggroei. Achondroplasie ontstaat door onvoldoende of verlate verbening van het kraakbeen waardoor verkorting van de ledematen ontstaat. Oorspronkelijk in Duitsland gefokt voor de jacht onder en boven de grond op dassen (en vossen). In de naam is dat gebruiksdoel nog terug te vinden: 'Dachshund' of, nog ouder, "Tachskrieger" en "Dachsel", waar weer het Nederlandse woord Teckel vandaan komt.

Door hun bouw blijven de ellebogen binnen de borstlijn van het lichaam, zodat ze – net als terriers – onder de grond niet vast komen te zitten. We kennen drie vachtvariëteiten namelijk kort-, ruw- en langharig in drie groottes, namelijk standaard, dwerg en Kaninchen. De borstomvang is maatgevend.

- **De Standaard Dashond** heeft een borstomvang van meer dan 35 cm
(op de leeftijd van tenminste 15 maanden) terwijl het gewicht niet meer mag zijn dan 9 kilo.
- **De Dwergdashond** heeft een borstomvang van 30-35 cm.
- **De Kaninchen Dashond** heeft een borstomvang van maximaal 30 cm.

De kortharige Dashond wordt gerekend tot de meest originele vorm.

De ruwhaar ontstond door het inkruisen van onder andere ruwharige terriers zoals de Dandie Dinmont. Voor de langhaar gebruikte men de Setter en Cocker Spaniël.

Om met Dashonden ook op bunzings, wezels en konijnen te kunnen jagen, zijn de Dwerg- en de Kaninchen Dashonden ontstaan. De Kaninchen Dashond dankt zijn naam aan het feit dat hij klein genoeg is om in een konijnenhol te kruipen.

Dashonden hebben – naast terriereigenschappen – echte brakkeneigenschappen zoals een uitstekende neus, luid jagen en een groot uithoudingsvermogen.

Ze zijn werklustig, moedig en volhardend. Door hun lage bouw en goede neus zijn ze voor alle speurwerk geschikt. In Duitsland worden ze ook gebruikt bij de jacht op wilde zwijnen.

FCI GROEP 4- DASHONDEN

	Oorspronkelijk gebruiksdoel
Dashond Standaard, korthaar	Langzaam drijvende jachthond boven en onder de grond, m.n. op vos en das
Dashond Standaard, langhaar	Idem
Dashond Standaard, ruwhaar	Idem
Dwergdashond, korthaar	Idem
Dwergdashond, langhaar	Idem
Dwergdashond, ruwhaar	Idem
Kaninchen Dashond, korthaar	Idem
Kaninchen Dashond, langhaar	Idem
Kaninchen Dashond, ruwhaar	Idem

FCI GROEP 5- SPITSEN EN OERTYPES

Deze rasgroep bundelt een aantal rassen dat als gemeenschappelijke kenmerk hebben dat ze (vrijwel allemaal) heel natuurlijk ogen en teruggaan op oude, soms al duizenden jaren bestaande, rassen en typen. Deze groep is onderverdeeld in een achttal secties, gedeeltelijk op basis van de taak en functie en gedeeltelijk op het gebied van oorsprong.

Zo zijn daar de Poolhonden, die voornamelijk gebruikt werden als trek- en lastdieren. Ze waren onontbeerlijk voor de primitieve, noordelijke nomadenvolken. Deze rassen zijn in het algemeen gefokt op hun gebruikswaarde voor inspannende arbeid, te verrichten in een streng poolklimaat en moeilijke terreingesteldheid. Ze kunnen onder de meest barre weersomstandigheden buiten leven.

's Nachts slapen deze honden dikwijls zonder enige vorm van beschutting buiten bij temperaturen die ver onder nul liggen.

Zij rollen zich dan op, leggen hun staart over hun neus en laten zich insneeuwen. De poolhonden onderscheiden zich door kleine, staande oren, die ook aan de binnenkant gevuld zijn met haar, een dubbele meestal iets uitstaande vacht en een gekrulde, over de rug gedragen staart van voldoende lengte.

Tussen de tenen hebben ze een dichte beharing die het vastzetten van ijs tegen gaat, de zgn. sneeuwvoeten. Hun uiterlijk is geheel ingericht op het leven in de poolstreken.

Dan zijn er de Noordse honden. Dit zijn deels veehoeders en -drijvers en deels jachthonden. De veehoeders en -drijvers hebben een vriendelijke, gezeglijke aard. 's Avonds in huis hielpen ze ook wel de kinderen warm te houden. De jachthonden kenmerken zich door een grote zelfstandigheid en moed. Ze blaffen meestal flink. Als spoorzoeker moesten ze de jager al blaffend de plaats aan geven waar het wild zat en daar op hem wachten, soms urenlang.

- De Aziatische honden werden veelal gebruikt als zelfstandig werkende jachthond.
- Verder is er in deze groep nog een scala aan Keesachtigen te vinden van over de hele wereld. Dit zijn trouwe, op de mens gerichte honden, die meestal als hofhond en waker dienden. De Japanse rassen en de Chow Chow dragen de oren veelal sterk naar voren gericht, m.u.v. de Japanse Spits.
- Tot slot wordt een divers aantal rassen aangeduid als "oertypen". Dit zijn bijvoorbeeld de Naakthonden uit Midden- en Zuid-Amerika, en een reeks halfwindhonden uit het Middellandse Zeegebied. Opvallend is de vaak tengere bouw en grote staande oren. De halfwindhonden jagen zowel op zicht als met de neus.

FCI GROEP 5: SPITSEN EN OERTYPES

SECTIE 1: NOORDSE SLEDEHONDEN

Alaskan Malamute	Sledehond voor zware vrachten
Samojeed	Slede-, herders- en jachthond
Siberische Husky	Snelle sledehond voor lichte(re) vrachten

FCI GROEP 5: SPITSEN EN OERTYPES

SECTIE 2: NOORDSE JACHTHONDEN

Noorse Elandhond, alle variëteiten	Jacht op de eland
Finse Spits	Jacht op vogels
Noorse Lundehund	Jacht op papegaaiduikers

FCI GROEP 5: SPITSEN EN OERTYPES

SECTIE 3: NOORDSE WAAK & HERDERSHONDEN

Noorse Buhund	Waak-, herders- en hofhond
IJslandse Hond	Waak- en herdershond
Västgötaspets	Veedrijver, heeler
Finse Lappenhond	Waak- en herdershond

FCI GROEP 5- SPITSEN EN OERTYPES

SECTIE 3: NOORDSE WAAK & HERDERSHONDEN

Noorse Buhund	Waak-, herders- en hofhond
IJslandse Hond	Waak- en herdershond
Västgötaspets	Veerdrijver, heeler
Finse Lappenhond	Waak- en herdershond

FCI GROEP 5- SPITSEN EN OERTYPES

SECTIE 4: EUROPESE SPITSEN

Keeshond, alle variëteiten	Bewaking van huis en hof
----------------------------	--------------------------

FCI GROEP 5- SPITSEN EN OERTYPES

SECTIE 5: AZIATISCHE SPITSEN & AANVERWANTE RASSEN

Akita	Jacht op beren, vechthond, trek- en lasthond
American Akita	Jacht- en vechthond
Chow Chow, alle variëteiten	Beschermer tegen boze geesten, jachthond
Eurasiër	Waak- en gezinshond
Shiba	Jacht op klein wild en vogels

FCI GROEP 5- SPITSEN EN OERTYPES

SECTIE 6: OERTYPES

Basenji	Opsporen en opdrijven van klein wild
Pharao Hond	Jacht op met name konijn maar ook gazelle en haas

FCI GROEP 5- SPITSEN EN OERTYPES

SECTIE 7: JACHTHONDEN VAN HET OERTYPE

Podenco Ibicenco, alle variëteiten	Jacht op o.a. konijn
------------------------------------	----------------------

**FCI GROEP 5-
SPITSEN EN OERTYPES**

**SECTIE 8: JACHTHONDEN VAN HET OERTYPE MET EEN
RIDGE**

Thai Ridgeback

Hond voor jacht, bewaking en verdediging

FCI GROEP 6- LOPENDE HONDEN, ZWEETHONDEN & VERWANTE RASSEN

De Lopende honden en Zweethonden worden ook wel **brakken** genoemd.

De ruim zeventig jachthondenrassen binnen deze groep laten een grote rijkdom aan vorm, grootte en kleur zien. Ze hebben echter met elkaar gemeen dat ze beschikken over een uitzonderlijk reukvermogen. Brakken jagen op de neus onder het geven van “luid”, het met welluidende stem uitstoten van klanken. Veel van de brakkenrassen zijn uit Frankrijk afkomstig.

Het zijn jachthonden die in een meute werden gebruikt bij de drijfjacht te paard of te voet. Ze hadden daarbij als taak “het opsporen en uit de dekking drijven van het wild”.

De kortbenige brakken (bassets) ontstonden uit de behoefte aan langzaam jagende honden, zodat de jager de hond te voet kon volgen. Het “luid of hals geven” van brakken is tijdens de jacht van essentieel belang omdat zij hiermee de jager laten weten waar zij zich bevinden en wat er zich afspeelt.

Andere eigenschappen die typisch voor de brakken zijn, zijn een bijzonder uithoudingsvermogen, ze zijn zeer spoorzeker (wat wil zeggen dat ze bijvoorbeeld hazenrein zijn en zich dus niet laten afleiden van het spoor dat ze volgen) en hebben een uitstekend oriëntatievermogen.

Bepaalde brakken noemt men “**zweethonden**”. Het woord “zweet” betekent in het jagersjargon “bloed”. Dit zijn dus honden die uitstekend in staat zijn om aangeschoten of aangereden wild, dat bloed heeft verloren te volgen, ook al is het bloedspoor uren of zelfs dagen oud. Deze honden speuren langzaam en rustig snuffelend. Heeft de hond het wild gevonden, dan geven ze dat aan door het typische huilen bij het gevonden stuk wild. De lichaamsbouw van de brakken is gestrekt, ze hebben meestal lange min of meer gedraaide oren, goede hoekingen en een ruime borstkas.

In ieder land heeft men een andere aanduiding voor de brak:

Frankrijk	Chien Courant
Engeland	Hound
Duitsland	Schweiszhund
Zwitserland	Laufhund
Italië	Segugio
Spanje	Sabueso
Portugal	Sabujo

Rassen die iets uit de toon vallen binnen deze groep zijn bijvoorbeeld de Rhodesian Ridgeback en Dalmatische Hond.

FCI GROEP 6- LOPENDE HONDEN, ZWEETHONDEN & VERWANTE RASSEN

SECTIE 1: DRIJVENDE HONDEN

Basset Artésien Normand	Opdrijven van klein wild, lopende jacht
Basset Fauve de Bretagne	Opdrijven klein wild
Bassethound	Jacht op klein wild
Beagle	Jacht op klein wild
Bloedhond	Volgen (zweet)spoor, cleanboot, lopende jacht
Grand Basset Griffon Vendéen	Jacht op voornamelijk klein wild
Petit Basset Griffon Vendéen	Jacht op voornamelijk klein wild

**FCI GROEP 6:
LOPENDE HONDEN, ZWEETHONDEN
& VERWANTE RASSEN**

SECTIE 2: ZWEETHONDEN

Bayerischer Gebirgsschweiszhund

Zweetspoor volgen

FCI GROEP 6- LOPENDE HONDEN, ZWEETHONDEN & VERWANTE RASSEN

SECTIE 3: AANVERWANTE RASSEN

Dalmatische hond	Stalhond en begeleider van rijtuigen
Rhodesian Ridgeback	Waakhond, leeuwenjacht

FCI GROEP 7- VOORSTAANDE HONDEN

De meeste staande honden hebben een licht gestrekte lichaamsbouw, een normale schedelvorm en gematigde hoekingen. Zij jagen met opgeheven hoofd (dus niet met de neus op de grond zoals de brakken), waarbij de neus gericht is op het geurspoor (verwaaiing). Ook hier kennen de landen hun eigen aanduiding voor een staande hond (wat soms zeer verwarrend kan zijn):

Frankrijk	<i>Braque</i>
Italië	<i>Bracco</i>
Duitsland	<i>Vorstehhund</i>

**FCI GROEP 7-
VOORSTAANDE HONDEN
SECTIE 1:
CONTINENTALE STAANDE HONDEN**

Bracco Italiano	Jacht op (veer)wild
Drentsche Patrijshond	Allround jachthond op patrijs, fazant en konijnen
Duitse Staande, alle variëteiten	Allround jachthond
Grote Münsterlander	Allround jachthond
Kleine Münsterlander (Heidewachtel)	Allround jachthond
Spinone Italiano	Allround jachthond
Stabijhoun	Jacht op haar- en veerwild
Vizsla, alle variëteiten	Allround jachthond
Weimaraner, alle variëteiten	Allround jachthond

FCI GROEP 7- VOORSTAANDE HONDEN

SECTIE 2: BRITSE EN IERSE POINTERS EN SETTERS

Engelse Setter	Voorstaande jachthond op veerwild
Gordon Setter	Voorstaande jachthond op veerwild
Ierse Setter	Voorstaande jachthond op veerwild
Ierse Setter, rood-wit	Voorstaande jachthond op veerwild
Pointer	Voorstaande jachthond op veerwild

FCI GROEP 8- RETRIEVERS, SPANIELS EN WATERHONDEN

De namen in deze rasgroep vormen ook de verschillende secties in deze groep. De Spaniels worden gebruikt voor en na het schot, terwijl de Retrievers en de Waterhonden meestal gebruikt worden na het schot.

- **Spaniels** worden gebruikt om het wild op te stoten en uit de dekking te drijven. Ze zijn regelmatig te vinden op schilderijen uit de 17^e en 18^e eeuw. Spaniels behoren tot de oudste, grootste en meest beschreven hondenrasgroepen. Spaniels hebben vaak een vlak aanliggende vacht met langer haar (bevedering) aan de staart, broek, achterzijde benen en (hangende) oren.
- Tegenwoordig komen de meeste Spaniels in Engeland voor, maar de stamouders zijn van continentale oorsprong. De naam Spaniel (Spioen, Spanjoel) zou duiden op Spaanse afkomst. In de loop der tijden hebben ze zich ontwikkeld tot de talrijke Spanielrassen zoals wij die nu kennen. In Engeland werd een onderscheid gemaakt tussen Springing en Setting Spaniels.

Uit die laatste is de Settergroep ontstaan die nu zijn ondergebracht in FCI groep 7. In Nederland werd het **Nederlands Kooikerhondje** gefokt dat voor de hulp in de eendenkooi werd gebruikt.

FCI GROEP 8- RETRIEVERS, SPANIELS EN WATERHONDEN

SECTIE 1: RETRIEVERS

Chesapeake Bay Retriever	Apporteren van waterwild
Curly Coated Retriever	Apporteren van waterwild
Flatcoated Retriever	Apporteren van wild
Golden Retriever	Apporteren van (veder)wild
Labrador Retriever	Apporteren veer- en klein haarwild
Nova Scotia Duck Tolling Retriever	Lokhond bij de eendenjacht

FCI GROEP 8- RETRIEVERS, SPANIELS EN WATERHONDEN

SECTIE 2: SPANIELS

Amerikaanse Cocker Spaniel	Opsporen, opstoten en apporteren van wild
Clumber Spaniel	Opsporen en opstoten van vogels
Engelse Cocker Spaniel	Jacht op (hout)snip
Engelse Springer Spaniel	Opsporen en opstoten van (veer)wild
Field Spaniel	Opsporen en opstoten van (veer)wild
Nederlandse Kooikerhondje	Lokhond bij de eendenjacht
Welsh Springer Spaniel	Opsporen en opstoten van (veer)wild

FCI GROEP 8- RETRIEVERS, SPANIELS EN WATERHONDEN

SECTIE 3: WATERHONDEN

Ierse Water Spaniel	Opstoten en apporteren waterwild
Lagotto Romagnolo	Apporteren waterwild, truffels zoeken
Portugese Waterhond	Vissershulp
Spaanse Waterhond	Herdershond in te zetten voor visvangst en jacht
Wetterhoun	Heem- en jachthond, waak- en trekhond
Barbet	

FCI GROEP 9- GEZELSCHAPSHONDEN

De rassen binnen de rasgroep Gezelschapshonden verschillen onderling enorm van vorm en oorsprong. Deze groep kent dan ook veel secties. Maar ze hebben allemaal één ding gemeen: ze willen de mens plezieren als aangenaam gezelschap. In sommige encyclopedieën spreekt men ook wel over “dameshondjes”, maar dat is een volledig willekeurige benaming. De meeste van deze rassen zijn ontwikkeld om de mens te vergezellen in huis en zijn daarom veelal lichamelijk van bescheiden afmetingen. De indeling van de secties berust bijvoorbeeld op de herkomst van de rassen (bijvoorbeeld de Tibetaanse rassen), of ze zijn bij elkaar ingedeeld omdat ze anatomisch veel met elkaar gemeen hebben (bijvoorbeeld de Bichon-groep).

Het overgrote deel van honden in deze groep behoort tot rassen waarbinnen geen varianten bestaan. Alleen de Poedels, die allen tot deze groep behoren, kennen 4 verschillende groottes, waarbij de twee grootste variëteiten een functie hadden als jachthond, terwijl de beide kleinste gehouden werden als gezelschapshond. In het algemeen zijn de honden uit deze groep zeer levendig en waakzaam. Behalve de bescheiden maat komen in deze rasgroep allerhande vachttypen, kleuren, oordrachten enz. voor. **Het Nederlandse ras “het Markiesje”** behoort ook tot deze groep. Sinds 01-05-1999 is het ras in Nederland officieel erkend, maar helaas heeft het nog geen FCI erkenning.

FCI GROEP 9- GEZELSCHAPSHONDEN

SECTIE 1: BICHONS EN AANVERWANTE RASSEN

Bichon frisé	Gezelschapshond
Bolognezer	Gezelschapshond
Coton de Tuléar	Gezelschapshond
Havanezer	Gezelschapshond
Leeuw hondje	Gezelschapshond
Maltezer	Gezelschapshond

FCI GROEP 9- GEZELSCHAPSHONDEN

SECTIE 2: POEDELS

Poedel, groot en middenslag	Jacht op waterwild
Poedel, dwerg en toy	Gezelschapshond

**FCI GROEP 9-
GEZELSCHAPSHONDEN**

**SECTIE 3:
KLEINE BELGISCHE RASSEN**

Griffon Belge	Stal- en gezelschapshond
Griffon Bruxellois	Stal- en gezelschapshond
Petit Brabançon	Stal- en gezelschapshond

FCI GROEP 9- GEZELSCHAPSHONDEN

SECTIE 4: NAAKTHONDEN

Chinese Naakthond, alle variëteiten	Gezelschapshond
-------------------------------------	-----------------

FCI GROEP 9- GEZELSCHAPSHONDEN

SECTIE 5: TIBETAANSE GEZELSCHAPSHONDEN

Lhasa Apso	Gezelschaps- en waakhond, geluksbrenger
Shih Tzu	Gezelschapshond
Tibetaanse Spaniel	Waak- en gezelschapshond van monniken
Tibetaanse Terrier	Herdershond en gezelschapshond van monniken

**FCI GROEP 9-
GEZELSCHAPSHONDEN**

**SECTIE 6:
CHIHUAHUA**

Chihuahua, alle variëteiten

Gezelschapshond, offerhond, waakhond

**FCI GROEP 9-
GEZELSCHAPSHONDEN**

**SECTIE 7:
ENGELSE TOY SPANIELS**

Cavalier King Charles Spaniel

Gezelschapshond, "kruik", verdelger klein ongedierte

King Charles Spaniel

Gezelschapshond

**FCI GROEP 9-
GEZELSCHAPSHONDEN**

**SECTIE 8:
JAPANESE SPANIELS & PEKINGEZEN**

Japanse Spaniel	Gezelschapshond
Pekingees	Beschermer tegen kwade geesten, waak- gezelschapshond

**FCI GROEP 9-
GEZELSCHAPSHONDEN**

**SECTIE 9:
CONTINENTALE DWERGSPANIELS**

Epagneul Nain Continental Papillon (Vlinderhondje)	Gezelschapshond
Epagneul Nain Continental Phalène (Nachtvlinderhondje)	Gezelschapshond

**FCI GROEP 9-
GEZELSCHAPSHONDEN**

**SECTIE 10:
DUITSE GEZELSCHAPSHOND**

Kromfohländer

Waak- en gezelschapshond

FCI GROEP 9- GEZELSCHAPSHONDEN

SECTIE 11: KLEINE DOGACHTIGEN

Boston Terrier	Vechthond, gezelschapshond
Franse Bulldog	Vechthond, gezelschapshond
Mopshond	Gezelschapshond
Nederlandse Dwergspaniel, erkend door de Raad van Beheer, FCI-erkenning aangevraagd	
Markiesje	Gezelschapshond

FCI GROEP 10- WINDHONDEN

Er zijn zeer oude overblijfselen en afbeeldingen van windhonden gevonden. Aan de hand hiervan wordt van een aantal windhondenrassen beweerd dat zij de oudste ter wereld zijn. De waarheid blijft natuurlijk verhuld, maar zeker is wel dat er al duizenden jaren geleden windhondachtigen in het Midden-Oosten voorkwamen. In de uitgestrekte vlakten en woestijnen jaagden edelen en koningen te paard en met de valk op de hand op klein wild. Voor de jacht op gazellen droeg men een windhond voor in het zadel en loste de hond als het wild in zicht kwam. Zo heeft zich een slanke, haast tere, maar zeer taaie hond ontwikkeld, met als voornaamste kenmerk harmonie tussen de krachtige bouw en de sierlijke belijning. Deze windhonden bewogen zich soepel en veerkrachtig, bijna zwevend voort.

De huidige windhond kent talrijke variëteiten, maar alle zijn zij nauw aan elkaar verwant in type, houding en karakter, zo kenmerkend voor deze rassen.

Windhonden zijn meutehonden voor de **lange jacht**, daarom noemt men ze dan ook wel “lange honden”. Het zijn snelle honden die op het zicht jagen, m.a.w. ze moeten de prooi zien. Over het algemeen zijn windhonden intelligent, zelfstandig en onafhankelijk. Vaak zijn ze zachtmoedig, terughoudend, rustig en gemakkelijk om in huis te hebben. In het karakter van de meeste rassen is de grote zelfbewustheid evenals de felle jachtpassie bewaard gebleven.

Aanvankelijk ging het bij de jacht om de buit: vlees in de pot. In latere instantie werd ook de jacht om het jagen belangrijk. Een voorbeeld daarvan is de jacht op wolven in tsaristisch Rusland met de Barsoi.

Windhonden jagen voornamelijk op het zicht. Als ze eenmaal iets in het oog hebben en zeker als dat gaat rennen, gaan ze erachter aan. Hierbij zijn ze volstrekt doof voor welk woedend of wanhopig geroep dan ook. Hazen, konijnen, reeën, katten, pluimvee en zelfs andere honden worden met passie achtervolgd. Door hun hoge snelheid en wendbaarheid zijn windhonden in staat om de meeste vluchtende dieren te grijpen.

Een windhond jaagt niet voor het jagen maar om te doden.

Wat bij de windhonden opvalt is de, naar verhouding tot hun afmeting, geringe dikte van de beenderen, de lange diepe ribben, de opgetrokken buiklijn, de lange hals en het smalle hoofd. Geheel ingericht dus op snelheid.

Windhonden jagen voornamelijk op het zicht. Als ze eenmaal iets in het oog hebben en zeker als dat gaat rennen, gaan ze erachter aan. Hierbij zijn ze volstrekt doof voor welk woedend of wanhopig geroep dan ook. Hazen, konijnen, reeën, katten, pluimvee en zelfs andere honden worden met passie achtervolgd. Door hun hoge snelheid en wendbaarheid zijn windhonden in staat om de meeste vluchtende dieren te grijpen. Een windhond jaagt niet voor het jagen maar om te doden.

Wat bij de windhonden opvalt is de, naar verhouding tot hun afmeting, geringe dikte van de beenderen, de lange diepe ribben, de opgetrokken buiklijn, de lange hals en het smalle hoofd. Geheel ingericht dus op snelheid.

FCI GROEP 10- WINDHONDEN

SECTIE 1: LANGHARIGE WINDHONDEN

Afghaanse Windhond	Zichtjager op tweehoefig wild
Saluki	Zichtjager op gazellen
Barsoi	Zichtjager op wolf, haas, gazelle en vos

FCI GROEP 10- WINDHONDEN

SECTIE 2: RUWHARIGE WINDHONDEN

Deerhound	Zichtjager op herten en wolven
Ierse Wolfshond	Zichtjager op groot wild

FCI GROEP 10- WINDHONDEN

SECTIE 3: KORTHARIGE WINDHONDEN

Azawakh	Allround zichtjager v.d. nomaden
Galgo Español	Jacht op klein wild en gezinshond
Greyhound	Zichtjager op groot en klein haarwild
Italiaanse Windhond	Zichtjager op klein haarwild in combinatie met valk
Sloughi	Zichtjager op gazelle en haas
Whippet	Zichtjager op klein haarwild, renhond, stropershond

RAAD VAN BEHEER

HOUDEN VAN HONDEN

COLOFON

Theo van der Horst
Pauline van der Lans-Zaalberg

Cartoons - Wim Stevenhagen
Foto's: © Raad van Beheer op Kynologisch Gebied/
Alice van Kempen

Als basis diende het handboek "Kynologische Kennis I" geschreven door
Ely Weijnenborg, Theo van der Horst en Jan Coppens

© Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland

© Copyright: Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland. Alle rechten voorbehouden.
Het is ten strengste verboden om zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied dit voorgaande
materiaal, te kopiëren, opnieuw te verspreiden, te publiceren of te wijzigen.